

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH NINH BÌNH	ĐỀ KHẢO SÁT, ĐÁNH GIÁ CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC LỚP 12 THPT, GDTX LẦN THỨ NHẤT – NĂM HỌC 2024 – 2025 MÔN THI: NGŨ VĂN <i>Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề</i>
---	---

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích:

Những người đàn bà bán ngô nướng

<i>Những người đàn bà bán ngô nướng Bày số phận mình bên đường Những nhem nhuốc bên ngoài che dấu Bao ngọt lành, nóng hổi bên trong Người đi qua thờ ơ Hay rẻ rúng cảm lên vút xuống Những tờ bạc lẻ đề lên mùi thơm Người đàn bà bán dần từng mảnh đời mình nuôi con</i> <i>Tôi ngồi xuống hai bàn tay áp ử Một tuổi thơ lam lũ ruộng bùn</i>	<i>Cắn vào kí ức Từng hạt ngô rơi Những kỉ niệm lon ton Những hạt ngô - những giọt lệ của mẹ Những mắt tròn xoe đói khát em thơ Không dám cắn nữa áp bắp ngô lên má Hình như là nông ráp ô rom? Hình như là bờ vai cha mẫn mẫn Che gió mùa, áp ử... nửa đêm... Người bán Ngô thổi hồng bếp lửa Xoay những mảnh đời dù cháy vẫn còn thơm!</i>
--	---

(Nguyễn Đức Hạnh, trích Khoảng lặng, NXB Đại học Thái Nguyên, 2016, tr.107-108)

Trả lời các câu hỏi/ Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (NB). Từ ngữ nào dùng để chỉ nhân vật trữ tình trong bài thơ trên?

Câu 2 (TH). Trong bài thơ, người đi đường và nhân vật trữ tình có thái độ như thế nào đối với những bắp ngô nướng được bày bán bên đường?

Câu 3 (TH). Phân tích mối liên hệ giữa hình ảnh “số phận bên đường” ở khổ thứ nhất với hình ảnh “bản dần từng mảnh đời” ở khổ thứ hai.

Câu 4 (VD). Nêu tác dụng của biện pháp lập cấu trúc trong đoạn thơ:

*áp bắp ngô lên má
Hình như là nông ráp ô rom?
Hình như là bờ vai cha mẫn mẫn
Che gió mùa, áp ử... nửa đêm ...*

Câu 5. Từ suy ngẫm của tác giả Người bán Ngô thổi hồng bếp lửa - Xoay những mảnh đời dù cháy vẫn còn thơm, anh/chị có suy nghĩ gì về ý nghĩa của việc giữ gìn nhân cách trước những thử thách, cám dỗ của cuộc sống? (Trả lời khoảng 5 - 7 dòng)

II. VIẾT

Câu 1 (VDC) Anh/Chị hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích mạch cảm xúc của bài thơ *Những người đàn bà bán ngô nướng* (Nguyễn Đức Hạnh).

Câu 2 (VDC) Sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội tạo điều kiện cho mỗi cá nhân được bày tỏ quan điểm riêng trước các vấn đề của đời sống, tuy nhiên cũng để lại nhiều

hệ lụy. Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về trách nhiệm trong phát ngôn trên mạng xã hội.

-----HẾT-----

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

Phương pháp: Đọc, tìm ý

Cách giải:

Từ ngữ dùng để chỉ nhân vật trữ tình trong bài thơ: “Tôi”.

Câu 2:

Phương pháp: Đọc phân tích, cảm nhận.

Cách giải:

Trong bài thơ, người đi đường và nhân vật trữ tình có thái độ khác nhau đối với những bắp ngô nướng được bày bán bên đường:

- Người đi đường: “*thờ ơ*”, “*rẻ rúng cầm lên vớt xuống*”.
- Nhân vật trữ tình: “*ngồi xuống hai bàn tay áp ứ*” → thái độ trân trọng, nâng niu.

Câu 3:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, phân tích.

Cách giải:

Hình ảnh “*số phận bên đường*” ở khổ thơ thứ nhất với hình ảnh “*bán dần từng mảnh đời*” ở khổ thơ thứ hai đều là những hình ảnh mang tính biểu tượng: “*số phận bên đường*” gợi ra những mảnh đời khốn khó trong cuộc sống mưu sinh vất vả, nhọc nhằn; “*bán dần từng mảnh đời*” khắc họa sự hi sinh mỗi mòn qua năm tháng. Hai hình ảnh thơ tương hỗ, bổ sung cho nhau thể hiện được vẻ đẹp của người đàn bà bán ngô: trong khó khăn, vất vả cứ hi sinh âm thầm để mang đến cái ấm áp, ngọt ngào cho con cái.

Câu 4:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu

Cách giải:

- Biện pháp lặp cấu trúc trong đoạn thơ: “*hình như là ...*”.
- Tác dụng:
 - + Tạo nhịp điệu trầm lắng cho lời thơ.
 - + Nhấn mạnh những hồi tưởng của nhân vật trữ tình về một tuổi thơ khốn khó, cơ cực “*ngong rập ổ rom*” mà ấm áp nhờ sự hi sinh, chở che của người cha.

Câu 5:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu.

Cách giải:

Tham khảo một số gợi ý sau:

- Việc giữ gìn nhân cách trước những thử thách, cám dỗ của cuộc sống là vô cùng quan trọng:
 - + Giúp con người duy trì được những phẩm chất đạo đức tốt đẹp như lời dạy của ông cha: “*Đói cho sạch, rách cho thơm*”.
 - + Giúp con người sống tự tin, kiên định trước khó khăn, không bị sa ngã trước những thử thách, cám dỗ trong cuộc sống.
 - + Giúp con người nhận được sự yêu quý, kính trọng của những người xung quanh.

+ Góp phần tạo nên một xã hội văn minh, tiến bộ...

Phần II.

Câu 1:

Phương pháp:

Đọc kĩ văn bản, phân tích, cảm nhận.

Cách giải:

- Mạch cảm xúc của bài thơ được khơi nguồn từ hình ảnh của những người đàn bà bán ngô bên lề đường – những người lao động dãi dầu mưa nắng để mưu sinh.

- Khác với sự “thờ ơ”, “rẻ rúng” của bao người, cảm xúc ban đầu của nhân vật trữ tình là sự đồng cảm, sẻ chia cho “số phận bên đường” của người đàn bà bán ngô. Tiếp đến là sự hồi tưởng về những kí ức, kỉ niệm một thuở khó khăn, lam lũ của cha mẹ. Khép lại bài thơ là những suy ngẫm, sâu sắc của nhà thơ về lẽ sống trong cuộc đời: dù ở trong bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải gìn giữ nhân cách sống.

→ Mạch cảm xúc vận động một cách tự nhiên, khơi gợi trong người đọc những suy ngẫm về lẽ sống trong cuộc đời trước những cảnh đời lam lũ hay trước những điều bình dị, nhỏ bé mà ta bắt gặp trong cuộc sống.

Câu 2:

Phương pháp:

Phân tích, giải thích, ...

Cách giải:

a. Bảo đảm bố cục và dung lượng của bài văn nghị luận

Bảo đảm yêu cầu về bố cục và dung lượng (khoảng 600 chữ) của bài văn.

b. Xác định đúng vấn đề nghị luận

Thái độ khác nhau của con người đối với trí tuệ nhân tạo: hào hứng đón nhận lợi ích; lo lắng về sự phụ thuộc của con người vào nó.

c. Viết được bài văn nghị luận bảo đảm các yêu cầu

Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng; trình bày được hệ thống ý phù hợp theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận.

Có thể triển khai theo hướng:

* **Mở bài:** Giới thiệu vấn đề nghị luận.

* **Thân bài:**

- Giải thích:

+ Phát ngôn trên mạng xã hội được hiểu là việc đưa ra ý kiến, quan điểm cá nhân của bản thân về một vấn đề nào đó một cách công khai thông qua các bình luận, bài viết trên các nền tảng xã hội như Facebook, Zalo, Instagram,..

→ Người trẻ cần có trách nhiệm với những phát ngôn trên các nền tảng mạng xã hội.

- Bàn luận:

+ Tốc độ lan truyền thông tin, tốc độ ảnh hưởng của mạng xã hội ngày nay là rất lớn. Từ đó con người khi sử dụng mạng xã hội ngày càng phải có trách nhiệm hơn với phát ngôn của mình.

+ Xác thực thông tin, tìm hiểu kĩ các thông tin trước khi đưa ra nhận xét, đánh giá về một vấn đề xã hội.

+ Sử dụng ngôn từ phù hợp, văn minh tránh những từ ngữ mang tính chất thô tục, ngôn ngữ gây kích động, chia rẽ, mâu thuẫn.

+ Ý thức được trách nhiệm cũng như hệ quả với những phát ngôn thiếu suy nghĩ của bản thân.

+ Cần tỉnh táo khi tiếp nhận thông tin trên mạng xã hội để tránh những phát ngôn thiếu văn hóa dẫn đến những tranh cãi không đáng có.

- Mở rộng vấn đề, trao đổi với quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác.

* **Kết bài:** Khái quát vấn đề nghị luận.

Lưu ý: Thí sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.

d. Diễn đạt: Bảo đảm chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.

e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.